

عنوان مقاله:

نسبت میان دین و عرفان در فلسفه برگسون

محل انتشار:

کنگره بین المللی زبان و ادبیات (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسنده:

اصغر سلیمی نوه - عضو هیئت علمی و استادیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان

خلاصه مقاله:

هانری برگسون (م 1859-1914) فیلسوف فرانسوی قرن بیستم از جمله متفکران تراز اول است که تاثیر فراوانی بر جریان های فلسفی قرن بیستم در فرانسه داشته است. مهمترین دغدغه برگسون چگونگی تبیین واقعیت و نوع نگرش به جهان هستی می باشد. برگسون در اواخر عمر خود به نگرش آخرین اثر خود با عنوان دو سرچشمه اخلاق و دین پرداخت. برگسون در این کتاب در پی منشا و یا بهتر بگوییم منشاهای اخلاق و دین است. اینکه اخلاق را مقدم دانسته خود نکته ای است که باید مورد توجه قرار گیرد. آیا با تصویری که برگسون از اخلاق و دین ارائه داده است راه اثبات مساله وجود خدا در فلسفه وی و اعتقاد به دین و پابندی انسان به اصول اخلاقی همواره گردیده است یا اینکه این بینش فلسفی زمینه ای برای حذف وجود خدا و باقی ماندن در حیات عقلانی که در آن صرفا تصور و مفهوم خدا جلوه گر می نماید، فراهم می آورد. همچنین بیان خواهیم کرد که آیا نوع تلقی برگسون از اخلاق و دین از یک انسجام منطقی در کل فلسفه اش برخوردار است یا نه برگسون چه نوع نسبتی میان اخلاق و دین وضع نموده است نحوه ارتباط معرفت شناسی با جهان شناسی برگسون چگونه است آیا در خود متن مواردی را می توان یافت که با مبانی دینی ادیان الهی سازگاری داشته باشد یا خیر آیا ادیان الهی شناخته شده و رایج در جهان معاصر ناتوان از پاسخ دادن به سوالات و معضلات فرا روی بشر عصر جدید می باشند و آیا اساسا عرفانی که برگسون در پی تاسیس آن است و آنرا با عصر ماشینیزم قابل جمع می داند قابلیت تحقق عینی دارد یا خیر عرفانی برگسونی چقدر ریشه در ادیان الهی دارد برگسون با بیان ولع سیری ناپذیر انسان مدرن و اسارت او در نظام سرمایه داری راه چاره را در عرفان و معنویت مدرن می بیند تا به حاکمیت انسان بر ماشین و کنترل آن و ایجاد فراغت بیشتر برای بشر و پرداختن به خویش بینجامد.

کلمات کلیدی:

برگسون، دین، عرفان، اخلاق، دین ایستا، دین پویا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/581315>

